

FOCUSACTIVITEITEN

Natuurpunt Oost-Brabant

Zondag, 14 september 2014

Open monumentendag: Natuur en Erfgoed in Abdij van Park, Heverlee

De Abdij van Park is een uitzonderlijk goed bewaarde site waar erfgoed en natuur nog hand in hand gaan, en de gebouwen nog grotendeels in de staat zijn zoals de bouwlustige abt Hieronymus de Waerseggere ze omstreeks 1730 naliet. Met bijhorende tuinen en vijvers en het omringend landschap vormt deze uniek bewaarde enclave een eiland van rust aan de stadsrand. De bescherming van abdij en omgeving en het nieuwe masterplan zorgen ervoor dat dit unieke landschap intact zal blijven.

Afspraak: Sint-Janspoort, Abdij van Park, Geldenaaksebaan, Leuven

Vanaf 14u00: doorlopend wandelingen en rondleidingen tot 17u00.

Info: Yves Vanden Bosch, 0478 50 90 06, yves.vanden.bosch@skynet.be

Abdij van Park.

Foto Yves Vanden Bosch

Zondag 28 september 2014

Viering 25 jaar Paddepoel in Glabbeek en 25 jaar Vogelwerkgroep Oost-Brabant

In 1989 werd gestart met het natuurreservaat De Paddepoel, toen een piepklein perceeltje van nog geen 2 ha met een donk in de Velpevallei en de overgang van de vallei tot de Walmersumsestraat. In 25 jaar intensief beheer is deze oude Paddepoel geëvolueerd tot één van de meest waardevolle schrale graslanden in de regio. Maar in al die jaren werd de kleine parel ook uitgebreid in de ruimte en is de Paddepoel/Velpevallei uitgegroeid tot een gevarieerd complex met schrale graslanden, een heus doorstroommoeras, soortenrijke natte graslanden, recente bos- en struweelaanplantingen, een hele reeks van recent aangelegde poelen en maken ook enkele oude bossen zoals het Scholbembos deel uit van het reservaatcomplex.

Jaren lang is rond de oude Paddepoel gewerkt en zonder deze oude Paddepoel zou er in de ruilverkaveling Vissenaken nooit ruimte gemaakt zijn voor natuurontwikkeling.

Inderdaad, in het kader van de ruilverkaveling Vissenaken kon het reservaat aanzienlijk uitgebreid worden en konden het doorstroommoeras en een reeks poelen gerealiseerd worden. Na de ruilverkaveling groeide het beheerd Natuurgebied nog met meer dan 20 ha. Roodborsttapuit, wulp, watersnip, geelgors en bijzondere planten als karwijselie, blauwe knoop, kattendoorn, tormentil, bleke en hazezegge, knolsteenbreek,... hebben het er best naar hun zin. Het doorstroommoeras herbergt in deze tijd van het jaar dikwijls heel wat watervogels.

Tijd dus om het 25 jarige bestaan te vieren. En dit combineren we maar al te graag met 25 jaar Vogelwerkgroep Oost-Brabant.

Voor meer info over de Vogelwerkgroep, zie het interview met voorzitter Marcel Jonckers, p. 8 van dit tijdschrift

Programma

7u00 en 7u30: Vroege vogelwandeling

9u30-10u00: Opening educatief Natuur.pad

10u30 - 12u30: Symposium over historiek en ontwikkeling van de Paddepoel. De strijd tegen de rechttrekking van de Velpe, het ontstaan van De Paddepoel, de Paddepoel als hefboom voor natuurontwikkeling in de ruilverkaveling Vissenaken en zijn groei tot een schitterend natuurgebied. Tevens een blik over 25 jaar Vogelwerkgroep Oost-Brabant. Aandacht ook voor studieprojecten en hun relatie met het beheer.

- Pieter Abts: strijd tegen de rechttrekking van de Velpe en impact ruilverkaveling

- Jorg Lambrechts: evolutie fauna en flora in De Paddepoel

- Marcel Jonckers: 25 jaar Vogelwerkgroep Oost-Brabant

12u30: Receptie

14u00: Begeleide wandeling door Jorg Lambrechts: nadruk op beheer en resultaten flora oude Paddepoel

Doorlopend de hele dag tot 17u00:

- vrije wandelingen naar de Paddepoel op bewegwijzerd circuit met landschapsposten

- Natuurinfomarkt met standjes:

Grauwe gorzen/akkervogels, Kerkuilwerkgroep, Steenuilwerkgroep, Gierzwaluwwerkgroep, Vogelwerkgroep Oost-Brabant, Nestkasten allerhande, Natuurpunt Studie met info rond projecten, resultaten en www.waarnemingen.be, Regionaal Landschap Zuid-Hageland, Vogelbescherming Vlaanderen, Vogelopvangcentrum Heusden-Zolder, Boekenstand en ledenwerving Natuurpunt

Afspraak: Parochiecentrum, Bunsbeekdorp, Bunsbeek (Glabbeek)

Deelnamedprijs: € 1 voor leden Natuurpunt of € 3 voor niet-leden

Info: Peter Collaerts, 0477 37 04 50, peter.collaerts@scarlet.be - Marcel Jonckers, 0497 44 72 33, marcel.jonckers2@telenet.be

Voor meer details: zie p. 20-23 van dit tijdschrift.

Opening Paddepoel in 1989.

Foto Archief NP Glabbeek

FOCUSACTIVITEITEN

Natuurpunt Oost-Brabant

Zaterdag 4 oktober 2014

Educatieve muizenwandeling in Dunbergbroek, Holsbeek. Natuurbeleving bij valavond en nacht

Tijdens de wandeling worden een 60-tal muizenvallen (life-traps) gecontroleerd op gevangen muizen. De soort wordt genoteerd en de muisjes worden terug vrij gelaten.

Tijdens onze tocht zullen we ongetwijfeld naast muizen kennis maken met andere nachtdieren: glimwormen, uilen, vleermuizen, enz... waarover onze gidsen ook wel iets weten te vertellen.

Aan te raden voor (niet al te jonge) kinderen. Zaklampen zeker niet vergeten.

Afspraak: 19u30 (tot 22u00), brug over de Winge, Molenbaan, Wezemaal (Rotselaar)

Info: Guy Verrijdt, 016 29 70 83 - 0472 75 46 07, gverrijdt@gmail.com

Roel Uyttenbroeck, 0495 62 88 63, roel_uyttenbroeck@hotmail.com

Website: users.telenet.be/hagelandsevallei/Kalender.html

Dunbergbroek.

Foto Staf De Roover

Zondag 5 oktober 2014

De Wijngaardberg in Rotselaar: een natuurmonument van Europees belang

De Wijngaardberg is zonder twiifel één van de meest onaangetaste Diestiaanheuvels uit de regio. Deze getuigenheuvels zijn restanten van zandbanken uit de tijd dat de zee nog tot hier reikte. De heuvel is 72 m hoog. Op de Wijngaardberg zijn nog overblijfselen van drie groeven van ijzerzandsteen. Tijdens de eerste helft van de 19de eeuw werd op de zuidelijke flank van de berg aan wijnbouw gedaan. De Wijngaardmuur van 1,5 km lang moest waarschijnlijk de gevoelige wijnranken beschermen tegen de noordenwind. De heuvel was lang een woest en bosrijk gebied. Vorige en begin deze eeuw werd er wel aan hakhoutbeheer gedaan, op sommige plaatsen zo drastisch dat grote open plekken ontstonden, die tot aardige heidegebiedjes ontwikkelden. Daarom is het beheer hier vooral gericht op het openmaken van de inmiddels opnieuw verboste heide. Door kappen, maaien en begrazen (met o.a. schapen) worden open plekken vrij van houtopslag gehouden. Zo wordt er een microklimaat gecreëerd, waarvan o.a. levendbarende hagedis en gaspeldoorn kunnen profiteren.

25 jaar geleden nam Natuurreservaten, nu Natuurpunt, de eerste percelen op de Wijngaardberg in beheer.

Intussen is het gebied ook erkend als Europees habitatrichtlijngebied en als beschermd onroerend erfgoed.

De Werkgroep Natuur en Erfgoed van Natuurpunt Oost-Brabant en Natuurpunt Rotselaar willen op 5 oktober al dat fraais, maar ook de bedreigingen voor het gebied, aan het grote publiek tonen, enerzijds met een symposium en anderzijds met wandelingen langs een bewegwijzerd en bemand circuit.

Wijngaardberg, de muur.

Foto Luc Nagels

Symposium

10u00: Ontvangst in de refter van Vrije basisschool De Rank, Aarschotsesteenweg 172 te Wezemaal

10u30: start symposium: De Wijngaardberg, een natuurmonument van Europees belang

- Welkomstwoord door Hugo Abts, voorzitter Natuurpunt Oost-Brabant
- Geowaarden van de Wijngaardberg door Michel Duser, geoloog Instituut voor Natuurwetenschappen
- Cultuurhistorische waarden van de Wijngaardberg door Bart Minnen, historicus dr. Middeleeuwen en Nieuwe Tijd
- Erfgoedwaarde en bescherming van de Wijngaardberg door Jan Van Ormelingen, erfgoedconsulent Landschappen, Agentschap Onroerend Erfgoed
- Europese natuurwaarden van de Wijngaardberg door Luc Vervoort, projectmedewerker Life-Hageland Natuurpunt
- 25 jaar beheer Wijngaardberg door Natuurpunt Rotselaar

12u30 tot 13u30: Receptie

Wandelingen: vanaf 13u30 start van vrije, bewegwijzerde wandelingen naar en op de Wijngaardberg.

Op het traject zijn landschapsposten voorzien waar je extra informatie krijgt.

Afspraak: Vrije basisschool De Rank, Aarschotsesteenweg 172, Wezemaal. Parkeren op o.a. Wezemaalplein in Wezemaal.

Info: Veerle Vervoort, 016 30 92 95 of Margriet Vos, 016 46 04 78, www.natuurpuntoostbrabant.be

Wijngaardberg, oude ijzerzandsteengroeve. Foto Luc Nagels

BEHEERDE NATUURGEBIEDEN ALS HEFBOOM VOOR BIODIVERSITEIT EN KOESTERBUREN

FOCUSACTIVITEITEN

Natuurpunt Oost-Brabant

Zaterdag 18 oktober 2014

Week van het bos:

Op zoek naar paddenstoelen in de Rozendaalbeekvallei in Vissenaken (Tienen)

Wandeling met vooraf een (korte) PowerPoint-presentatie

De Tiense koesterbuur papegaaizwammetje heeft enkele grazige hellingen in Rozendaalbeekvallei ingepalmd. Samen met heel wat andere soorten wasplaten zorgen ze in de herfst voor een uitbundig festijn voor de paddenstoelenliefhebber. Maar in dit gebied hebben de padden veel meer keuze wat betreft hun meubilair.

Afspraak: 13u30, Natuur.huis De Gors, Metselstraat 75, Vissenaken

Info: Ann Cornelis, 0476 60 69 03, ann-cornelis@skynet.be

Gids: Paul en Diane De Cort-Tilkin

Sneeuwzwam in Rozendaalbeekvallei. Foto Luc Nagels

Zondag 26 oktober 2014

Beheerde Natuurgebieden als ruggengraat voor meer natuur in het landschap, Opvelp (Bierbeek) en Neervelp (Boutersem)

In het brede landbouwgebied tussen de Velpevallei in Opvelp en Mene-Jordaan in Willebringen beheren we een reeks kleinere natuurgebieden zoals Blauwschuurbroek, Molensteen en aansluitend Velpevallei en Hazeberg. Deze beheerde Natuurgebieden vormen samen met de holle wegen zoals deze op Molensteen en de Moordenaardseweg de refugia voor wilde planten en dieren. Maar ook op het plateau en naar de akkernatuur wordt er gekeken. De ruilverkaveling Willebringen is sinds eind 2011 nuttig verklaard. In 2014 zullen de werken in uitvoering komen. In de ruilverkaveling Hoegaarden hebben we geijverd om Rosdel en Mene-Jordaan uit te bouwen. In de ruilverkaveling Vissenaken kon – zij het met veel moeite en vallen en opstaan – het complex Paddepoel-Velpevallei en Rozendaal uitgebreid worden inclusief de vernatting, maar verdwenen ook holle wegen en landschapselementen. Nu komt de geplande ruilverkaveling Willebringen eraan.

Natuurpunt Velpe-Mene komt op voor een geïntegreerde aanpak waarbij landinrichting en inrichting voor performante landbouw in een win/win samengaan met de versterking van grootschalige vlakvormige natuur, met de versterking en het duurzaam maken van de landschapselementen en de landschappelijke structuur, en het tot stand brengen van kansen en een kader voor versterkte biodiversiteit en voor akkernatuur. Dat zal niet gemakkelijk zijn en op veel weerstand stuiten want natuur is makkelijk te tekenen op structuurplannen maar niet zo makkelijk op terrein te realiseren.

Tijdens deze focusactiviteit verkennen we het landschap en de kansen voor natuur in de omgeving van de bovenloop van de Velpe, Molensteen, plateau tussen Opvelp en Willebringen, Honsemveld en Hazeberg.

Het onderbouwd advies van Natuurpunt Velpe-Mene en de kaart van het structuurplan van de ruilverkaveling vind je onder:

www.velpe-mene.be/RVKwillebringen-adviesNP.htm

Afspraak: 14u00, Cultureel Centrum De Velpe, Velpestraat 47, Opvelp

Deelnamedprijs: gratis voor leden Natuurpunt, niet-leden betalen € 1.

Info: Hugo Abts, 0476 77 70 37, natuarpunt@velpe-mene.be

Hazeberg. Foto Rik Convents

Zondag 9 november 2014

Herfst op de Voortberg in Testelt

De Voortberg is een vijftig meter hoge getuigenheuvel van de Diestiaanzee. Hij ligt net buiten Testelt. Het is een typische ijzerzandsteenheuvel, ongeveer 1 km lang en 300 meter breed. Boven op de heuvel liggen stenige akkers met zeldzame planten. Op de flanken groeit een eiken-berkenbos met veel adelaarsvaren. Van de 16de tot de 18de eeuw werd op de Voortberg aan wijnbouw gedaan, vandaar dat hij op oude kaarten ook Wijngaarberg wordt genoemd. De abdij van Averbode bezat hier wijngaarden en een wijnpers. De open zonnige plekken op de berg zijn de ideale verblijfplaats voor hazelworm en levendbarende hagedis. In 2002 werd de Voortberg beschermd als landschap.

Afspraak: 14u00 Parking St. Pieterskerk, Schuurweg 5 in Testelt

Info: Manu Vlaeyens, 0473 94 16 08

Zicht bovenop de Voortberg. Foto Ria De Nève

